

СЕЗОНА 2022/23

НА ДОБРОМ ПУТУ

БЕОГРАДСКА ФИЛХАРМОНИЈА

ШЕФ-ДИРИГЕНТ: ГАБРИЈЕЛ ФЕЛЦ

ТОКИО ТОКУО

Петак, 28. октобар 2022. године

Велика дворана Коларчеве
задужбине у 20 часова

Диригент: Габријел Фелц

Conductor: Gabriel Feltz

Солиста: Тијана Милошевић, виолина

Soloist: Tijana Milošević, violin

Тору Такемицу

Како је спор ветар

Tōru Takemitsu

How Slow the Wind

Трајање: око 11 минута

Тору Такемицу

Према мору II за алт флауту, харфу и гудачки оркестар

Tōru Takemitsu

Towards the Sea II for alto flute, harp and string orchestra

Солисти:

Андријана Аћимовић, флаута и Милана Зарић, харфа

Soloists:

Andrijana Aćimović, flute, and Milana Zarić, harp

Трајање: око 12 минута

Александар Седлар

Пролеће у Јапану 2011 за виолину, гудачки ансамбл и клавира

Aleksandar Sedlar

Spring in Japan 2011 for violin, string ensemble and piano

Трајање: око 13 минута

Клод Дебиси

Море, три симфонијске скице

Claude Debussy

La Mer, three symphonic sketches

De l'aube à midi sur la mer / Од свитања до поднева на мору

Jeux de vagues / Игра таласа

Dialogue du vent et de la mer / Разговор ветра и мора

Трајање: око 23 минута

Концертмајстор: Мирослав Павловић
Concertmaster: Miroslav Pavlović

••• **Тору Такемицу** (1930-1996) спада у групу јапанских композитора који су писали музику у западној традицији. Детињство је провео у Кини, а у западну класичну музику се заљубио слушајући послератни радио програм америчких снага у Јапану. Зато је и говорио да је његов први учитељ био радио. У највећој мери потпуно самоук, примао је различите утицаје, па је тако истраживао електроакустичку музику, композиторе *Бечке школе*, а сусрет са Игором Стравинским, који је био импресиониран младим Такемицуом, представљао је велики стимуланс за његов музички развој. Захваљујући идејама Џона Кејџа о музици инспирисаном зен будизмом, Такемицу је почео да препознаје вредност сопственог наслеђа. *Моја музика је као башта, а ја сам баштован. Слушање моје музике се може упоредити са шетњом кроз башту уз доживљај промена светла, облика и текстуре.* Овај начин поимања музике који се може применити и на многе друге ауторе савремене музике сугерише циркуларни, нехијерархијски осећај за структуру и време који су истраживали и аутори попут Антона Веберна, Пјера Булеза, Ђерђа Лигетија и Стива Рајша.

Такемицу је писао оркестарску музику, често комбинујући инструменте западне и јапанске традиције, уз експериментисање са бојом и звуком. Једно од таквих дела је и **Како је спор ветар**, настало 1991. године, као поруџбина Шкотског камерног оркестра. Наслов је узет из кратке песме Емили Дикинсон из 1883. године. У делу је композитор употребио принцип деликатних нијансирања инструменталних боја, како би се створила звучна перспектива. Мотив, који се састоји од седам тонова, представља оригинални материјал пре него што ће он постати мелодија. Она се развија у репетитивни циклус, као таласи или ветар, који се незнатно мења са сваким понављањем.

••• **Према мору** за алт флауту, харфу и гудаче настало је као поруџбина удружења *Greenpeace* за кампању *Спасимо китове*. Дело постоји у три верзије: за алт флауту и гитару, алт флауту, харфу и гудачки оркестар (обе из 1981), и за алт флауту и харфу, без оркестра (1989).

Дело црпи инспирацију из истраживања техника свирања и инструменталне боје јапанске флауте. Подељено је у три одсека – *Ноћ*, *Моби Дик* и *Кејп Код* – који се реферишу на роман *Моби Дик* Хермана Мелвила. Такемицу је желео да нагласи спиритуалну димензију романа, цитирајући реченицу да су медитација и вода сједињени. Музика и вода су омаж мору из кога све настаје. *Према мору* је дело написано током композиторовог стилског заокрета – повратка тоналности након експерименталног периода. Дело је написано у слободном времену, без тактних црта (осим у верзији са гудачким оркестром, како би се

олакшало дириговање). Главна мелодијска линија додељена је деоници флауте, која доноси мотив који спелује реч море (sea). Овај мотив се појављује и у неколицини Такемицуових каснијих дела.

• • • **Пролеће у Јапану 2011** српског композитора **Александра Седлара** (1982), настало је као поруџбина виолинисте Немање Радуловића и ансамбла *Devil's Trills*, који су га и премијерно извели и снимили за издавачку кућу *Decca*. Композиција написана за виолину, гудачки ансамбл и чембало (или клавир) портретише велики земљотрес и цунами који се десио у марту 2011. године, и доноси атмосферски дијапазон звукова од популарне музике до сугерисања агоније овог трагичног догађаја.

• • • Једна од сталних импресионистичких инспирација била је вода. Њом је био опчињен и **Клод Дебиси** (1862-1918) у неколико дела различитих жанрова. Симфонијска поема **Море** је премијерно изведена 1905. године у Паризу. Нико од присутних критичара у музици *није чуо море*, а ни премијере у Лондону, Бостону и Њујорку нису прошле боље. Већина се сложила да је дело стилски представљало повратак романтичарским тенденцијама, док су само поједини у Дебисијевом композиционом стилу препознали нови корак унапред. *Море* има јасну инспирацију у Јапану, што је аутор недвосмислено потврдио и избором фотографије дрвореза јапанског визуелног уметника Хокусаја за насловну страну своје партитуре.

Иако није написао нити једну симфонију, *Море* се може тумачити као неконвенционална форма троставачног симфонијског циклуса са енергичним спољним ставовима, док средњи има улогу скерца. Први став *Од свитања до поднева на мору* је заснован на кратким фрагментима који се развијају, а који ће се појавити и у финалном ставу. Постепена градација постигнута је динамичким и фактурним усложњавањем и асоцира на излазак сунца. *Игра таласа* доноси лакшу и прозачнију фактуру употпуњену бржим бриљантним фигурама као композиторова фасцинација звучним нијансама. Трећи став, *Разговор ветра и мора*, контрастира претходном ставу снажним ефектима, избором гушће фактуре са лименим дувачким корпусом и тријумфалним завршетком.

мр Асја Радоњић

Следећи концерт Београдске филхармоније је у петак, **18. новембра 2022. године** у Задужбини Илије М. Коларца са почетком у 20 часова:

ЛОС АНЂЕЛЕС Александар Седлар

Холивудска филмска музика

• • • Поштовани претплатници, обавештавамо вас да ће пред почетак сваког концерта Београдске филхармоније, у 19:30 часова, у Музичкој галерији Коларца, музиколог Маја Чоловић-Васић држати уводно предавање о делима која су на програму те вечери.

Поштовани посетиоци, молимо вас да искључите мобилне телефоне и обавештавамо вас да је за време концерата Београдске филхармоније строго забрањено фотографисање и коришћење уређаја за видео или аудио снимање. Желимо вам пријатно вече.

Dear visitors, please turn off your mobile phones; you are also kindly reminded that taking photographs and the use of video and audio recording devices is strictly forbidden during the concerts of the Belgrade Philharmonic. We wish you a nice evening.